

Flirten met de grens aan de Geuzeput: op stap door de **Sentse polders**

Let op de hoekige vormen van de Vrouweshoekkreek en Blokkreek (foto: Ludo Goossens)

Het Meetjeslands Krekengebied is een unieke regio. Dit landschap was al door de Romeinen in cultuur gebracht en netjes in rechte blokken ingedeeld. Nergens in het Meetjesland is de invloed van de zee zo tastbaar aanwezig als hier. Vanaf de 12de eeuw drong de zee er regelmatig binnen. Daarbij werden telkens nieuwe lagen mariene en vruchtbare klei afgezet en werden geulen uitgeschuurd in het landschap. Het bewijs hiervan zie je nog altijd aan de talrijke krekken die gevuld zijn met brak (enigszins zout) water. Die geulen volgen merendeels het onderliggende, rechthoekige Romeinse patroon. Later bouwde men dijken om het water uit het vruchtbare land te houden en de dorpen te vrijwaren.

Vandaag is het krekengebied nog steeds landbouwgebied. Tussen de landbouwpercelen liggen nog heel wat waardevolle stukjes natuur. Zo bijvoorbeeld de Geuzeput, die pal op de grens met Nederland ligt, in een weinig bekende uithoek van onze polders. Daar gaan we dit keer op stap. 'Sente' is trouwens de plaatselijke naam voor Sint-Laureins.

Een deel van het krekengebied is Europees beschermd Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied. Stukken zijn op het gewestplan ingekleurd als natuurgebied. Ondanks al deze beschermingen werden de meeste waardevolle poldergraslanden hier de afgelopen jaren gescheurd en omgezet naar akkerland. Vaarwel grutto's en andere weidevogels...

Wandelroute

Afstand: 8 / 14 km

Bewegwijzering: volg de routenummers van het Wandelnetwerk Meetjeslandse Kreken:

Korte route: 93 94 95 96 87 88 89 93

Lange route: 93 94 95 96 97 99 50 98 97 96 87 88 89 93

Download de route voor je gps op www.NPMeetjesland.be/strekdebeneen.

Meeneemtips

- Wandelnetwerk Meetjeslandse Kreken (te koop voor 6 euro in ons NPM-secretariaat, stationsgebouw Eeklo en bij toeristische diensten – zie www.toerismemeetjesland.be)
- Verrekijker om de krekken en weilanden af te speuren naar watervogels
- Winddichte kledij (want in de polders kan het ferm waaien)

Maar aan de Geuzeput gaat de natuur weer in het offensief. In goede overeenstemming met de plaatselijke landbouwers heeft Natuurpunt hier intussen een aanzienlijk deel van de waardevolle kreekgraslanden verworven en veilig gesteld voor de toekomstige generaties. Daarnaast is ook al een flinke oppervlakte akkerland aangekocht. Voorlopig verandert op die percelen nog niks, maar na een overgangperiode worden ze opnieuw omgezet naar poldergrasland. Dat gebeurt in onderling akkoord en in goede samenwerking met de plaatselijke boeren.

Start

Starten kan aan de kerk van Sint-Margriete (Kerkplein, 9981 Sint-Margriete).

Ga tijdens je wandeling op zoek naar de grutto en andere weidevogels (foto: Ludo Goossens)

Beschrijving van de route

Ga vanaf de kerk terug naar de Sint-Margrietestraat en stap noordwaarts richting knooppunt ⁹³. In de buurt van waar nu Sint-Margriete ligt, vond je in de 17de eeuw nog Nieuw-Roeselare. Het werd tot tweemaal toe volledig overspoeld door de zee en werd

Schorrezoutgras vind je in de Geuzeput (foto: S.v.Mering – Wikimedia)

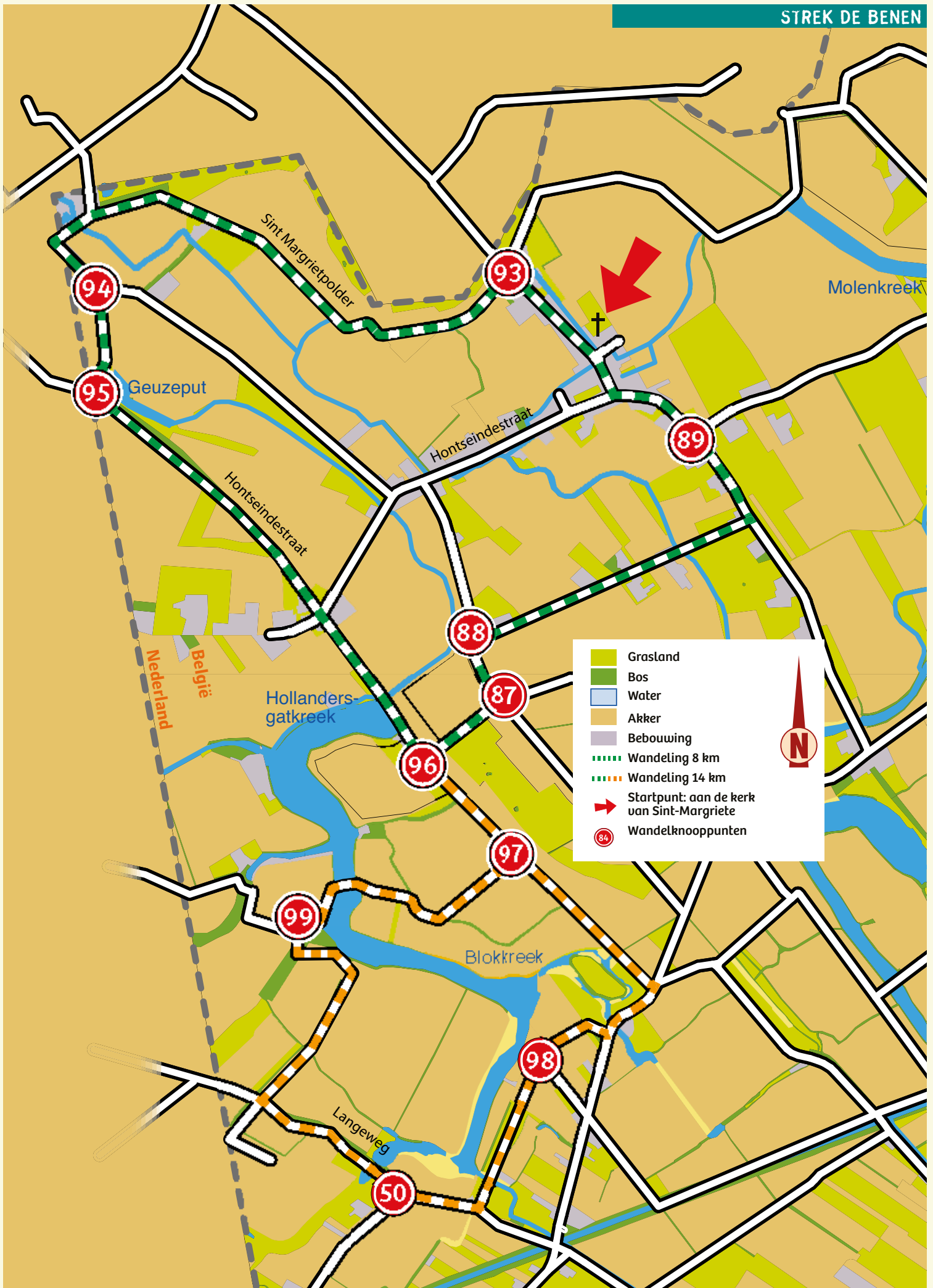
nadien niet meer heropgebouwd. In de bodem vond met beschilderde stenen sarcophagen, die typisch zijn voor het Zeeuwse kustgebied en elders nagenoeg niet worden aangetroffen.

Wandel verder naar ⁹⁴ en geniet van het uitzicht. Net voor knooppunt ⁹⁵ zie je aan je linkerkant de Geuzeput liggen. Dit natuurgebied ligt in een lang en smal poldertje, het laatst ingepolderde stuk van de grote geul waarvan meer bekende krekens als de Boerekreek slechts uitlopers waren. Want merkwaardig genoeg zijn het vooral de uitlopers van krekensstelsels die doorheen de eeuwen bewaard gebleven zijn. Die uitlopers in de buitenrand waren het makkelijkst opnieuw in te polderen. Omdat de geulen in die poldertjes het snelst werden afgesnoerd van de zee hadden ze nauwelijks de tijd om dicht te slibben en liggen ze er nog steeds. De hoofdgeulen werden vaak bijna op zichzelf ingepolderd en waren tegen dan nagenoeg vanzelf opgevuld – zoals ook met de Geuzeput het geval is. Het Nieuw Haentjesgat-poldertje waar de Geuzeput in ligt heeft daarom veel ecologische potentie: het is nog relatief weinig ontzout (met recent nog soorten als schorrezoutgras) en de geulondergrond laat toe in heel dit poldertje opnieuw mooie poldergraslanden aan te leggen.

Op de dijken in de buurt staat de enige populatie kruisdistel. Het is geen distel, maar een raar uitzijnde schermbloemige die buiten de kust en de Maasvallei erg zeldzaam is in Vlaanderen. Het vormt een karakteristiek uithangbord van de zogenaamde 'bloemendijken'.

Onlangs kocht Natuurpunt in deze omgeving 4,5 hectare kreekgrasland aan. Op dit zogenaamde 'kamgrasland' vind je typische, zeldzame polderplanten waar het Natuurpunt om te doen is. De rijkdom van de graslanden is afhankelijk van de begrazing. Een koe krult haar tong rond de stengels, waardoor er regelmatige, stugge stengels blijven staan. Kamgras bijvoorbeeld, de soort waaraan dit type graslanden zijn naam ontleent, heeft stevige stengels en verdraagt deze manier van begrazing goed. Paarden daarentegen bijten de planten kort, als een grasmaaier dus.

Deze graslanden blijven trouwens gratis in gebruik bij een plaatselijke landbouwer. Het belangrijke verschil is dat ze niet meer bespoten noch bemest worden. Dit moet zorgen voor een ecologische boost van het gebied, samen met een aangepast waterpeil. Daarom kocht Natuurpunt aanpalend ook nog ongeveer 11 hectare akkerland, dat mettertijd wordt omgezet naar poldergrasland.

Ga richting **96**, waar je rechts de Hollandersgatkreek ziet liggen. Heb je genoeg gewandeld, ga dan terug richting **87**. Wil je nog op bezoek bij de beroemdste krekken van het Meetjeslands Krekengebied, volg dan verder naar **97** en sla de volgende twee alinea's over.

Verlaat snel de ongezellige baan om daarna, tussen **97** en **99**, letterlijk tussen de Hollandersgatkreek en de Blokkreek te wandelen. Bij **50** en **98** passeer je de Vrouwkeshoekkreek. Tot voor een paar jaar was de kreek niet veel meer dan een weide. Tijdens de verdieping van het Leopoldkanaal in de jaren 1950 werd de kreek opgevuld met baggerspecie uit het kanaal. Natuurpunt liet de Vrouwkeshoekkreek in 2012 opnieuw minutieus uitgraven volgens het historisch bodemprofiel. In 2017 werd een bijkomende bufferstrook in de noordrand gerealiseerd. In '18 of '19 wordt nog een laatste stukje huisvuilstort (aan het bosje) opgekuist. En zo wordt dit gebied opnieuw een beetje waardevoller op ecologisch vlak en zorgt deze gigantische waterbuffer voor minder overstromingen in de nabijgelegen dorpen en op de percelen.

Ga verder naar **97**. Van op de begane grond is het moeilijk te zien, maar de krekken hebben vaak hoekige vormen, die de onderliggende Romeinse percelering volgen. Water volgt de weg van de minste weerstand, dus bij overstromingen werden in bestaande grachten geulen uitgeschuurd.

Bij **97** aangekomen stap je naar **96**, waar je daarnet al in omgekeerde richting liep. Tussen **96** en **87** passeer je Wildekenslaagte, onder vogelaars ook wel de 'Gruttoweide' genoemd. Dit graslandcomplex is namelijk het bastion van de grutto in het Meetjeslands Krekengebied. Vanaf begin maart komen deze parmantige weidevogels aan uit hun zuiderse overwinteringsgebieden en beginnen meteen met het afbakenen van hun territorium.

In 2012 werd de Vrouwkeshoekkreek opnieuw uitgegraven door Natuurpunt (foto: Ludo Goossens)

Let op hun scheervluchten om soortgenoten of andere indringers uit hun territorium te houden, hierbij steeds hun eigen naam roepend: "grutto grutto". Ook andere weidevogels als de Kievit houden van deze natte graslanden omdat ze er gemakkelijk met hun lange snavel de pieren uit de grond kunnen peuteren. Hoe natter, hoe liever. Door deze nattigheid groeit het gras ook trager en kunnen de kuikens gemakkelijk tussen de ijle grassprietten struinen, op zoek naar lekkere hapjes.

Tussen **87** en **88** wandel je langs de Roeselaredijk. Natuurpunt onderhoudt hier een stukje bloemenrijk grasland. Het grootste deel van de dijk is echter begroeid met een gemengd struweel van sleedoorn, meidoorn en ook gladde iep (olm). Deze laatste herken je aan

zijn visgraatvormige takken. Jammer genoeg zijn de meeste van onze olmen verdwenen omdat ze worden aangetast door een schimmel die de iepenziekte veroorzaakt. Deze schimmel woekert in de kanaaltjes waar de bomen water door transporteren en verstopt ze, waardoor de boom uiteindelijk sterft. Via nieuwe wortelscheuten blijft hij wel bestaan. Maar vanaf het moment dat de nieuwe boompjes een bepaalde diameter bereiken, worden ze geschikt voor de iepenspintkever. Van deze spintkever heeft de olm geen last, tenzij hij besmet is met de schimmel.

Via **89** kom je in het centrum van Sint-Margriete aan. Volg even **93** naar de startplaats, voor het geval je de kerk nog niet zag staan.

Gaea Rysselaere, Wim Slabbaert en Bart Vandevoorde

Verder lezen

www.NPMeetjesland.be/natuurgebieden/meetjeslands-krekengebied

Meetjeslands Krekengebied: rijg een krans

Natuurpunt zorgt voor meer toegankelijke natuur in het Meetjeslands Krekengebied. In Sint-Laureins en Assenede liggen verspreid heel wat kleine pareltjes, die we graag als één grote krans aan elkaar willen rijgen. Help ons om nieuwe natuur aan te kopen en te beschermen. Een gift vanaf 40 euro is aftrekbaar: ongeveer 40% van het bedrag kan je terugkrijgen via je belastingen. Overschrijven kan op rekeningnummer BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding van 'projectnr. 6634 Meetjeslandse Krekén'.

Oud ijzer voor nieuwe natuur

Wij verzamelen oude metalen. Met de opbrengst kopen we nieuwe natuur aan. Spaar jij ook je kroonkurken en lege blikjes? Lees meer op www.NPMeetjesland.be/oudijzer.